

School OndersteuningsProfiel

**CBS De Bouwsteen
's-Gravendeel
07YN**

1. Inleiding

In dit document leest u wat het School OndersteuningsProfiel (SOP) is van cbs De Bouwsteen te 's-Gravendeel.

Het geeft weer welke mogelijkheden onze school heeft voor de ondersteuning van leerlingen met uiteenlopende onderwijsbehoeften. We spreken met name over onderwijsbehoeften van de leerling omdat ons dat een prikkel geeft om het onderwijsaanbod aan te laten sluiten bij deze behoeften. Indien wij daartoe in staat zijn, zijn wij handelingsbekwaam.

De ondersteuning die onze school op dit moment kan bieden beschrijven we op twee niveaus, het niveau van de basisondersteuning en de extra ondersteuning.

Het samenwerkingsverband (swv) Passend Onderwijs waar wij toebehoren stelt uiteindelijk vast wat het niveau van basisondersteuning is. Als dit heeft plaats gevonden kunnen wij beoordelen of wij al aan die specifieke afspraak voldoen. Als blijkt dat onze school op onderdelen nog niet het vereiste niveau van basisondersteuning heeft zullen wij ons in die richting ontwikkelen en daar uiteindelijk aan voldoen. In die zin is ons SOP een ontwikkel document.

Binnen de omschrijving van onze extra ondersteuning laten wij als school zien welke mogelijkheden onze school heeft die de basisondersteuning overstijgen.

De mogelijkheden van de school worden op hoofdlijn beschreven op twee aspecten.

In de eerste plaats gaat het om onderwijsinhoudelijke interventies zoals bijvoorbeeld het aanbieden van een programma voor sociaal-emotioneel ontwikkeling of voor getalenteerde leerlingen.

In de tweede plaats betreft het meer procesmatige en structurele kwaliteiten zoals bijvoorbeeld het gebruiken van een leerlingvolgsysteem en afspraken voor het opstellen van handelingsplannen en groepsplannen.

Uiteraard staat het SOP niet op zich. Het heeft relatie met ons schoolbeleid waar onze onderwijskundige (meer)ja(a)r(en)planning een belangrijk onderdeel van is. Daarnaast staat dit SOP in relatie met:

a). Onze ambities.

b). Handelingsgericht denken en werken en dus beschrijven we in handelingsgerichte termen.

Een voorbeeld:

Dus niet: 'de school kan omgaan met leerlingen die een aandachtstoornis hebben', maar liever: 'de school is in staat om meerdere (verlengde) instructiemomenten te organiseren, beschikt over prikkelarme werkplekken, heeft een doorgaande lijn vanaf de kleutergroepen bij het aanleren van uitgestelde aandacht', enzovoort.

c). Het wettelijk verplichte ontwikkelingsperspectief voor die leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en dus een programma volgen anders dan het basisprogramma.

d). De schoolondersteuningsprofielen van de andere scholen binnen het swv Passend Onderwijs. Dit omdat alle schoolondersteuningsprofielen van alle scholen bij elkaar "gestapeld" worden om na te gaan of het bevoegd gezag aan de zorgplicht voldoet.

e). De ondersteuningsstructuur (model en beschrijvend) in swv Passend Onderwijs 28.04 (als bijlage toegevoegd).

2. Algemene gegevens

a. Contactgegevens:

Naam: CBS De Bouwsteen

Bezoekadres, pc: Vlasakker 3, 3295 SH

Postadres, pc: Postadres 5256, 3295 ZK

Telefoon: 078-6733260

Faxnummer: 078-6735853

e-mail: debouwsteen@csgdewaard.nl

website: debouwsteen.csgdewaard.nl
openingstijden: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: 8.00 – 17.00 uur
woensdag: 8.00 – 13.00 uur

b. Onderwijsvisie / schoolconcept:

Wij zijn ons bewust dat onze onderwijsvisie en ons schoolconcept bepalend zijn voor de mogelijkheden die onze school de leerlingen kan bieden. Daarom beschrijven wij onze onderwijsvisie en ons schoolconcept zoals u die ook kunt lezen in de schoolgids. Onze visie geeft aan wat onze uitgangspunten zijn (ook op onderwijskundig en opvoedkundig gebied), welke doelen we met ons onderwijs in algemene zin willen bereiken (dus niet alle specifieke doelen) en welke gerealiseerde randvoorwaarden daarbij van belang zijn.

Pedagogische visie van De Bouwsteen.

Bij het handelen van leerlingen, leerkrachten en ouders op school laten we ons leiden door een positieve sfeer van onderling vertrouwen, respect en plezier. Ieder lid van de schoolgemeenschap is gelijkwaardig aan de ander en wordt op zijn of haar eigen manier aangesproken en benaderd. Voorwaarde voor het optimaal kunnen functioneren is, dat er een veilig klimaat heerst van orde, rust en regelmaat.

Bij alle momenten van interactie proberen we elkaar te enthousiasmeren op een professionele wijze. Ieder het zijne, maar samen staan we sterk. In de organisatie maken we duidelijke afspraken, die door ieder onderschreven en nagekomen worden.

Onderwijskundige visie van De Bouwsteen.

Op onze school gaan we er bij de inrichting van het onderwijs vanuit dat ieder kind uniek is. We zorgen voor een ononderbroken ontwikkelingslijn op alle gebieden voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. Om hieraan tegemoet te kunnen komen, is ons handelen er op gericht om de kinderen zelfstandigheid bij te brengen. De leerlingen worden zoveel mogelijk in de gelegenheid gesteld om zelf invloed te hebben op het zelfstandig verwerven van kennis en het afwerken van hun programma. Het is hierbij nodig om de kinderen te laten nadenken over hun werk en manier van werken. Daartoe worden reflectiegesprekken gehouden. Positieve kritiek en feedback van de medeleerlingen en de leerkracht komen in deze gesprekken ook aan bod.

In de opdrachten zorgen we voor differentiatie en uitdaging. De werkvormen, die gebruikt worden, zijn afwisselend klassikaal, samenwerkend en individueel.

c. Kengetallen leerlingenpopulatie huidig schooljaar en afgelopen 3 schooljaren:

De omvang van de school kan medebepalend zijn voor de mogelijkheden die onze school kan bieden daarom treft u onze kengetallen aan. Deze getallen geven bovendien inzicht in de ervaring die onze school heeft met het begeleiden van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

- Het aantal leerlingen op de teldatum 1 oktober 2012: 403 leerlingen
- Het aantal leerlingen met een leerlinggewicht van: 0.3: 16ln , en 1.2: 2 leerlingen.
- Overzicht van het aantal leerlingen dat de voor- of vroegschool heeft bezocht.
- Overzicht van het aantal leerlingen dat in het zorgteam op schoolniveau is besproken.
- Overzicht van de uitstroomgegevens van de leerlingen.
- Overzicht van het aantal leerlingen dat is geplaatst in of teruggeplaatst uit het speciaal (basis-) onderwijs respectievelijk het regulier onderwijs.

Indien Speciaal Onderwijs dan ordenen naar cluster, dus:

Cluster 1: voor blinde of slechthorende kinderen

Cluster 2: voor dove kinderen, slechthorende kinderen, kinderen met ernstige

spraakmoeilijkheden en kinderen met communicatieve problemen

Cluster 3: voor kinderen met lichamelijke en/of verstandelijke beperkingen, zeer moeilijk lerende kinderen en langdurig zieke kinderen met een lichamelijke handicap

Cluster 4: voor kinderen met ernstige gedragsproblemen en/of psychiatrische problemen

- Overzicht van het aantal leerlingen dat met indicaties voor speciaal onderwijs, dyslexieverklaring of hoogbegaafdheid op de school ingeschreven staat.

3. Basisondersteuning

Binnen de ondersteuning structuur (zie schematische bijlage 1) valt het hieronder beschrevene vooral onder basisondersteuning niveau 0' (nul accent) en niveau 1.

Bij bijna alle aspecten waar externen worden geraadpleegd dan wel met externen wordt samengewerkt is er sprake van ondersteuning op het niveau van basisondersteuning niveau 2. Onder het kopje ondersteuningsstructuur en begeleidingsstructuur staan concrete aspecten benoemd per ondersteuningsniveau.

Binnen ons zorgaanbod voor preventieve en lichte curatieve interventies bieden wij:

- ☐ De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
- ☐ De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
- ☐ De leraren geven les conform het directe instructiemodel (het IGDI model = het Individueel Gedifferentieerde Instructiemodel).
- ☐ Het IGDI wordt op drie niveaus toegepast bij technisch lezen / begrijpend lezen / rekenen en spelling.
- ☐ De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
- ☐ De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.
- ☐ De leraren zorgen voor een prettige en gestructureerde leeromgeving.
- ☐ De school heeft beschreven vanuit welke waarden de school werkt.
- ☐ **De school hanteert een methode of methodiek waarbij de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd gebaseerd op eerder genoemde waarden.**
- ☐ **De school heeft een leerlingvolgsysteem voor het in kaart brengen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen.**
- ☐ **Ons leerlingvolgsysteem heeft een positieve COTAN beoordeling. Wij gebruiken zoals ZIEN (Parnassys), SCOL of Viseon (als je met iets anders werkt geef dat hier dan aan).**
- ☐ De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school. Dit is gebleken uit het onderzoek over een veilig schoolklimaat.
- ☐ De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op school voordoen.
- ☐ De school heeft een beschreven veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten in en om de school.
- ☐ De school heeft (in dit veiligheidsbeleid) beschreven wanneer men overstapt van een aanpak in de groep tot verwijdering.
- ☐ **De school heeft aanpakken gericht op sociale veiligheid en het voorkomen van gedragsproblemen (noem of er aanpakken zijn voor veelvoorkomende doelgroepen als ADHD; PDD-NOS etc.).**
- ☐ De school is in staat te komen tot planmatig handelen aangaande gedragsproblematiek
- ☐ **De leerkrachten bezitten de noodzakelijk kennis ten aanzien van specifieke gedragsproblematieken (met name ADHD; PDD-NOS en ODD).**
- ☐ Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.
- ☐ De school heeft een beschreven en beredeneerd aanbod voor groep 1 en 2.

- ☐ **De school heeft een kindvolgsysteem voor groep 1 en 2 te weten: Pravoo; OVM; KIJK of Horeb (als je met iets anders werkt geef dat hier dan aan).**
- ☐ De school heeft een beschreven beleid op het gebied van dyslexie / ernstige leesproblemen / hoogbegaafdheid. Nog niet op het terrein van dyscalculie / ernstige rekenproblemen /
- ☐ De school heeft nog geen dyscalculie- brief voor ouders en/of externen zoals het Voortgezet Onderwijs.
- ☐ De school heeft een aangepast en beredeneerd aanbod op het gebied van dyslexie en / hoogbegaafdheid; nog niet op het terrein van dyscalculie
- ☐ De school werkt aangaande ernstige leesproblematiek met Ralfi .
- ☐ De school past programma's en leerlijnen toe voor leerlingen met meer of minder intelligentie.
- ☐ De school past waar nodig (ortho)didactische & (ortho)pedagogische programma's en methodieken toe.
- ☐ **De school heeft aangepaste hulpmiddelen zoals (geef hier een beknopte, kernachtige opsomming van aanwezige hulpmiddelen en denk in hoofdlijnen / hoofdzaken).**
- ☐ De school ondersteunt het aanbod waar nodig door structureel op teamniveau intercollegiale intervisie momenten in te plannen.
- ☐ De school hanteert een protocol voor medische handelingen.
- ☐ De toegankelijkheid van het schoolgebouw blijkt uit het feit dat het gebouw beschikt over vijf ingangen, die rolstoel toegankelijk zijn. Verder is er een invalidentoilet.
- ☐ Het schoolgebouw heeft aangepaste werk – en instructieruimten in de vorm van aparte kantoorruimtes.
- ☐ De school ondersteunt het aanbod waar nodig door samen te werken met ketenpartners op het gebied van onderwijs.
- ☐ De school ondersteunt het aanbod waar nodig door samen te werken met ketenpartners op het gebied van jeugdzorg.

Binnen onze onderwijs ondersteuningsstructuur, anders gezegd onze zorgstructuur, en binnen onze begeleidingsstructuur bieden wij:

De school heeft 16 groepen met een gemiddelde grootte van 28 leerlingen. Per groep is er per dag een leerkracht. Het streven is om maximaal twee leerkrachten per week een groep te laten beheren. Op school zijn drie IB-ers aanwezig, die in totaal vier dagen in de week beschikbaar zijn voor hun werk. We onderscheiden twee werkterreinen voor de IB-ers: een gedeelte voor de begeleiding van de individuele leerling en een gedeelte voor de begeleiding van de groepen.

Verder wordt de school ondersteund door de orthopedagoog van de stichting. Als het nodig is schakelen we expertise van buitenaf in. Dit gebeurt via ambulante begeleiding van een school voor speciaal onderwijs of deskundigen die uit andere disciplines komen . (te denken valt hierbij aan: logopediste, Caesarthérapeute , RT-ers, onderzoeksbureaus, psychologen). Tot slot is elke maandagmorgen een schoolmaatschappelijk werker aanwezig.

De intern begeleider zorgt voor de afstemming en de wijze van overleg tussen de disciplines.

Verder bieden we:

- ☐ Een ondersteuningsstructuur die is geënt op de één zorgroute of de één zorgroute "light".
- ☐ Een schoolcultuur waarin sprake is van een lage drempel aangaande het elkaar vragen om advies en tips.
- ☐ Het benutten van de onderlinge deskundigheid.
- ☐ Het loyaal nakomen van gemaakte afspraken en daarop aanspreekbaar zijn.
- ☐ Transparante en goed opgebouwde leerling dossiers.
- ☐ Per cursusjaar een overdracht die zorgt voor naadloze voortgang van de aanpak en begeleiding van leerlingen.
- ☐ Taken en functies binnen de school die een rol spelen in de ondersteuningsstructuur hebben wij beschreven in functie omschrijvingen en taakprofielen. (Zie schoolgids en schoolplan)

- ☐ Structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerling niveau onze onderwijskundige kerntaak overschrijden.

Op **Basis ondersteuningsniveau 0** (nul) biedt de school:

Dat wat beschreven staat in de ondersteuningsstructuur spreekt voor zich en is naadloos verwerkt en benoemd in dit SOP.

Op **Basis ondersteuningsniveau 0'** (nul accent) biedt de school:

- ☐ Observaties in de groep van leerling en/of leerkracht door directie, intern begeleider of derden.
- ☐ Personeelsbeleid gericht op het ontwikkelen van vaardigheden (competenties).
- ☐ Ouders worden ingezet als partner in de dialoog.

Op **Basis ondersteuningsniveau 1** biedt de school:

- ☐ Personeelsbeleid gericht op het ontwikkelen van vaardigheden (competenties).
- ☐ Directie, intern begeleider, leerkrachten en eventuele andere specialisten nemen deel aan intervisie netwerken, bovenschoolse bijeenkomsten, scholing.
- ☐ De school benut op schoolniveau en op bovenschoolse niveau casuïstiek als werkvorm.
- ☐ Ouders worden ingezet als partner in de dialoog (in ieder geval inzake een eventueel handelingsplan).
- ☐ De school denkt en werkt cyclisch overeenkomstig het PDCA (Plan-Do-Check-Act) model.
- ☐ Problemen in de onderwijsleersituatie worden gesignaleerd en geanalyseerd om te komen tot een eenvoudige diagnose.
- ☐ Er worden waar nodig en waar vereist SMART handelingsplannen opgesteld en uitgevoerd.
- ☐ Een handelingsplan heeft een tijdsduur van 6 werkweken.
- ☐ Het handelingsplan wordt na evaluatie afgerond of bijgesteld met, in het geval van bijstelling, een beknopte beschrijving waarom het doel niet is bereikt.
- ☐ Elke groep maakt per jaar twee groepsplannen waarin SMART genoteerd wordt wat de leerlingen aan onderwijsbehoeften nodig hebben, wat de doelen zijn en wat er gedaan wordt om deze doelen te bereiken. Aan het einde van elke periode vindt een evaluatie plaats en deze wordt in het groepsplan genoteerd. De evaluatie wordt mede gebruikt om voort te borduren in het daarop volgende groepsplan.

Op **Basis ondersteuningsniveau 2** biedt de school:

Dit ondersteuningsniveau betreft de ondersteuning in samenwerking met of door externen. Deze samenwerking is gericht op het versterken van de basisondersteuning op de hiervoor beschreven niveaus 0, 0' en 1.

Basis ondersteuningsniveau 2 kan ook al vroegtijdig worden ingezet indien duidelijk beargumenteerd.

- ☐ Ouders worden ingezet als partner in de dialoog en worden betrokken bij alle elementaire stappen inzake een eventueel handelingsplan.
- ☐ Problemen in de onderwijsleersituatie worden met een externe gesignaleerd en geanalyseerd om te komen tot een eenvoudige diagnose.
- ☐ Er worden waar nodig en waar vereist SMART handelingsplannen opgesteld en uitgevoerd.
- ☐ Een handelingsplan heeft een tijdsduur van 6 werkweken.
- ☐ Het handelingsplan wordt na evaluatie afgerond of bijgesteld met, in het geval van bijstelling, een beknopte beschrijving waarom het doel niet is bereikt.

De (zichtbare) expertise die wij als team kunnen inbrengen zijn: *(zie ook de antwoorden op de vragen in de enquête en van het Ronde Tafel Gesprek ter aanvulling van dat wat hier al wordt genoemd).*

- ☐ De intern begeleider is gediplomeerd master SEN (IB-L) of (middle)management opleiding (IB-G)
- ☐ De intern begeleider heeft een opleiding in Consultatieve Leerling Begeleiding (CLB) gevolgd.

- ☐ De intern begeleider heeft een scholing gevolgd op het gebied van handelingsgericht werken (HGW).
- ☐ De directie, de intern begeleider en de leraren zijn geschoold op het gebied van hoogbegaafdheid.
- ☐ De school heeft geschoolde kennis en vaardigheden aangaande ernstige leesproblematiek.
- ☐ De school heeft nog geen voldoende kennis en vaardigheden aangaande ernstige rekenproblematiek.
- ☐ De school heeft de volgende gecertificeerde kennis:

Hoe wij planmatig werken en daarmee voldoen aan de inspectie indicatoren op het gebied van Zorg & Begeleiding:

- ☐ De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.
- ☐ De school benut dit systeem voor vroegtijdige signalering van leer-, opgroei- en opvoedproblemen
- ☐ De school neemt voor kleuters minimaal CITO taal voor kleuters en rekenen af.
- ☐ De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.
- ☐ De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben.
- ☐ De school bepaalt de aard van de ondersteuning voor de leerlingen op basis van een analyse van de verzamelde gegevens.
- ☐ De school voert de ondersteuning planmatig uit.
- ☐ De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning.
- ☐ De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.
- ☐ De school stelt bij plaatsing zo nodig een ontwikkelingsperspectief vast.
- ☐ De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzes.
- ☐ De school werkt met groepsplannen (groepsplanopzet) conform School aan zet
- ☐ De school werkt met de groepskaart van Parnassys .

Wij voldoen aan de standaarden van de inspectie op het gebied van Kwaliteit van het onderwijs (minimumnorm basiskwaliteit):

De inspectie heeft in 2013 voor de komende jaren een basisarrangement afgegeven. Er is verbetering mogelijk op het gebied van het planmatig werken in de groepen. Met name de planning en het planmatig uitvoeren van de planning is voor de inspectie niet zichtbaar gebleken. Het komend schooljaar gaan we hieraan werken tijdens de onderwijskundige vergaderingen. Zo mogelijk met begeleiding van de CED.

- ☐ De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.
- ☐ De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen
- ☐ De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.
- ☐ De school werkt meer en meer planmatig aan verbeteractiviteiten
- ☐ De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces
- ☐ De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.
- ☐ De leerprestaties en opbrengsten zijn door de inspectie als voldoende beoordeeld.
- ☐ De eind en tussenopbrengsten zijn op het gewenste niveau. Dit is het niveau waarop de inspectie ons beoordeelt op grond van onze leerling kenmerken.
- ☐ Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.

Wij voldoen aan de standaarden voor handelingsgericht werken (HGW):

- ☐ De leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen o.a. door observatie, gesprekken en het analyseren van toetsen.
- ☐ De leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen.
- ☐ De leerkrachten reflecteren op hun eigen rol en het effect van hun gedrag op het gedrag van leerlingen, ouders, collega's.
- ☐ De leerkrachten zijn zich bewust van de grote invloed die zij op de ontwikkeling van hun leerlingen hebben.
- ☐ Alle teamleden zoeken, benoemen en benutten de sterke kanten en interesses van de leerlingen, de leerkrachten, de ouders en het schoolteam.
- ☐ De leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van leerlingen.
- ☐ De leerkrachten werken samen met ouders. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak.
- ☐ De leerkrachten benoemen hoge, reële SMART-doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's
- ☐ De leerkrachten werken met een groepsplan waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, subgroepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven.
- ☐ De leerkrachten bespreken minstens drie keer per jaar hun vragen betreffende het opstellen, uitvoeren en realiseren van hun groepsplannen met de intern begeleider.
- ☐ De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor eenieder duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.
- ☐ Alle teamleden zijn open naar collega's, leerlingen en ouders over het werk dat gedaan wordt of is. Motieven en opvattingen worden daarbij inzichtelijk gemaakt.

4. Extra ondersteuning

Ondersteuningsarrangementen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Binnen onze school bieden we naast de hiervoor beschreven basisondersteuning ook een aantal extra ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Deze extra mogelijkheden beschrijven we aan de hand van voorbeeld arrangementen. Deze arrangementen 'kunnen' indien gewenst en noodzakelijk onderdeel uitmaken van de extra ondersteuning in samenspraak met de ouders. De voorbeeld arrangementen zijn flexibel inzetbaar. Daarmee bedoelen we dat een arrangement geen keurslijf is, maar dat er in nuance aanpassingen binnen een arrangement mogelijk zijn.

Een arrangement bestaat altijd uit de onderdelen: deskundigheid; aandacht en tijd; voorzieningen; mogelijkheden van het gebouw en samenwerking.

In ons samenwerkingsverband Passend Onderwijs 28.04 hanteren we onderstaande indeling voor de ondersteuningsarrangementen:

- a. Leer- en ontwikkelingsondersteuning
- b. Fysiek medische ondersteuning
- c. Sociaal-emotioneel en gedragsondersteuning
- d. Ondersteuning in de thuissituatie

Arrangement voor leer- en ontwikkelingsondersteuning: De school heeft een aanpak voor...	
Leerlingen die behoefte hebben aan kinderen die doof(met een C-implantaat) of slechthorend zijn	<i>Deskundigheid</i> De school heeft hiermee in de afgelopen zeven jaar ervaring opgedaan. Diverse leerkrachten hebben ervaring en kennis opgedaan, hierbij geholpen door de ambulante begeleiding van de Stichting Auris. <i>Aandacht en tijd</i> De hulp aan dit type leerling komt in het gedrang nu de groepen groter worden. Wel kan d.m.v. formatie uit de LGF-financiering enige extra hulp ingekocht worden. Deze tijd is echter beperkt. <i>Voorzieningen</i> De LGF-gelden voorzien ook in de aanschaf van extra materialen. Hiermee kan SOLAR-apparatuur aangeschaft worden, waardoor bij instructie de leerling de leerkracht 1 op 1 kan horen. <i>Gebouw</i> Het schoolgebouw heeft gladde vloerbedekking. Dit is voor iemand die doof/slechthorend kind geen goede ondergrond vanwege de bijgeluiden. Daarom is een tapijtvloerbedekking aangeschaft. Dit dempt de bijgeluiden. Deze leerlingen zijn dan wel gebonden aan het lokaal waar deze vloerbedekking ligt <i>Samenwerking</i> De school werkt samen met de Stichting Auris. Deze zorgt voor de ambulante begeleiding en zorgt met de leerkracht en IB voor een plan van aanpak.

Arrangementement voor	
Leerlingen die behoefte hebben aan ondersteuning bij lichte gedragsproblematiek.	<i>Deskundigheid</i> De school beschikt over een IB met een master SEN opleiding. Verder heeft de school een protocol ontwikkeld waarin beschreven staat hoe om te gaan met pesten en een afwijkend gedrag. Hierin staat een stappenplan genoemd om te gaan handelen in voorkomend geval. Tijdens leerlingenbesprekingen en intervisiegesprekken wordt zo nodig met elkaar overlegd hoe te handelen in voorkomende handelingsverlegenheid. <i>Aandacht en tijd</i> De klassenorganisatie en het programma zijn zodanig gestructureerd dat er zoveel mogelijk rust heerst <i>Voorzieningen</i> De school heeft voldoende leerkrachten die tijd en ruimte kunnen besteden bij de opvang van calamiteiten van deze kinderen. Ook is er ruimte om een time-out te kunnen realiseren voor kinderen die dat nodig hebben. <i>Gebouw</i> Het schoolgebouw is ingericht op een manier die moet zorgen voor weinig prikkels voor deze kinderen. <i>Samenwerking</i> De school werkt samen met Yulius. Voor sommige kinderen kunnen we ambulante begeleiding krijgen en ondersteunende adviezen. Verder kunnen we kennis en ambulante ondersteuning vragen bij de scholen voor SBO en SO die bij onze stichting zijn aangeloten.

5. Grenzen aan het onderwijs (zorgzwaarte en zorgbreedte)

Uiteraard wil de school voor iedere leerling met een specifieke onderwijsbehoefte het passende onderwijsaanbod doen. In sommige situaties kunnen onze mogelijkheden echter te beperkt zijn om de passend ondersteuning te bieden. Om voor de leerling zelf en de medeleerlingen een veilige en op een voldoende ontwikkeling gericht aanbod te kunnen blijven doen hanteren wij voor onze ondersteuning de volgende grenzen:

- ☐ Er is sprake van handelingsverlegenheid wat blijkt uit de documentatie in het dossier van de leerling aangaande de handelingen die reeds zonder voldoende succes zijn verricht.
- ☐ De leerstof kan niet meer worden aangepast aan de leerling.
- ☐ Het niet kunnen realiseren van voldoende instructiemomenten en/of klassenmanagement vaardigheden op schoolniveau.
- ☐ De onderwijsbehoefte van de leerling is niet voldoende te beantwoorden.
- ☐ Het niet meer kunnen bewerkstelligen van een positief welbevinden bij de leerling.
- ☐ Het niet meer kunnen reguleren van het gedrag van de leerling.
- ☐ De veiligheid van medeleerlingen (in de klas of in de school), de leerkracht of teamleden is ernstig in het gedrang.
- ☐ Het leerproces in de klas wordt dusdanig verstoord dat een afname in de leerprestaties van de klasgenoten waarneembaar is.
- ☐ De leerling vormt een gevaar voor zichzelf en/of voor de omgeving van de leerling.
- ☐ Een gebrek aan opnamecapaciteit van de leerling.

- ☐ De verhouding tussen verzorging / (medische) behandeling die nodig is en het onderwijs.
- ☐ ODD (Oppositional Defiant Disorder) (vertaald: Oppositioneel Opstandige Gedragsstoornis).
- ☐ CD (Conduct Disorder) (vertaald: antisociale gedragsstoornis).

6. Conclusie en ambities

Als we bovenstaande in aanmerking nemen kunnen we constateren dat we als school al heel wat voor onze leerlingen kunnen betekenen. Door de inzet en de kennis van de leerkrachten kunnen we de meeste leerlingen, ook met de nodige moeilijkheden en problemen verder helpen. Een voorwaarde die onze school in sterke mate ontwikkeld heeft is een goed pedagogisch klimaat en een sterke betrokkenheid van de ouders. De school en ouders zijn echt elkaars verlengde in heel veel gevallen. Verder staan de leerkrachten open voor de ontwikkelingen en willen ze daar ook ruim de tijd in steken. Voor de toekomst biedt dat perspectief voor die terreinen die nog ontwikkeld moeten worden om in de toekomst meer leerlingen te kunnen helpen met de problemen.

De komende jaren wil de school zich ontwikkelen op het gebied van discalculie. Hiertoe zal een traject worden uitgezet om uiterlijk in 2015 voldoende kennis te hebben om leerlingen met dit probleem te kunnen begeleiden.

Verder zal het planmatig werken in de groepen goed geregeld moeten zijn. In het schooljaar 2013-2014 zal hier een slag behaald moeten worden.

Een en ander zal minder gerealiseerd kunnen worden als de grootte van de groepen en het aantal kinderen met een problematiek zodanig is dat van een adequate behandeling geen sprake meer kan zijn. Wat dit betreft is het echt noodzakelijk dat we vanaf schooljaar 2013-2014 een methode voor SEO en een leerlingvolgsysteem op het gebied van gedrag gaan hanteren zoals de bedoeling is.